

AM.

COUPONS
ONGATIEN
ers. Bedragen

kering.

lden.

LE. Jhr. Mr.
YDER OYE.

eringen

te Kampen:

liker.

KLAAKD

K.

et zijn in 3

zoomede bij

ruken.

DER LAND,

lbergsohen

enlijke oefe-

LOON.

R. Bockhandel,

glted.

de eerste drie

RA, Bedinaar

nd f 210.

wissel franco

R.

erlands Volk,

BIRK

EB.

ha's en 13 Mrs.

1 Sept. 1899:

- Een zonderr-

- Uit het

aduan.

SINDOCHAP

NDEL

REN

VORMSER.

iteit.

uit Loosrecht

chief te Kni-

J. van Wolfs-

seol. faculteit)

et A / 29.201/2;

Baarn / 31.04;

idem te Nieuw-

ud Loosrecht

dijk / 6.10; van

te Scherpenzeel

/ 10; van idem

te Zaandam B

e Zeist van Me-

isters Joustra te

Mej. A. E. van

f 4-

it: 1 het busje f 2.

's-Gravenhage

tot Ondersteu-

ht 24 sloopen.

taat, Handel en

inspecteurs van

Zeelde Supple-

toothek van het

ma-Bibliothec

op den Cata-

mingin in Gro-

land der Prov.

te New-York;

thesis between

by Prov. Abr.

n, by Prof. A.

EFAT,

Penningmeester.

off: 1

AKATA.

De Heraut

van de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1831 (Staatsblad N°. 124.)

Zondag 15 October 1899. N°. 1138.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboonceden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnenten en Advertentie- en de ADMINISTRATIE: Bureau: Warmoesstraat 95, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Donardag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden / 1.20, voor het buitenland per jaar / 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnenten worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentie: van tot 6 regels / 1.20, voor elke regel meer 20 Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereen. 12 Ct. p. regel.

„Tot prijs zijner heerlijkheid.“

Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs zijner heerlijkheid.
Eph. 1:14.

In elke eeuw, en soms in elke halve eeuw, ja, tot zelfs in een kwart eeuw, komt er een nieuwe strooming op in de denkwijze, in de gezindheid en in de neigingen der geesten.

Dat noemt men dan den „geest der eeuw“, en wie in de wereld wat zijn of wat worden wil, is er dan op uit, om dien tijdgeest in zich op te nemen, en daardoor wat men noemt eerst zich „kind van zijn tijd“ te toonen, en dan „man van zijn tijd“ te worden.

In die zucht nu om den „geest der eeuw“ gelijkvormig te worden, steekt ten deele iets goeds, maar ook anderzijds een bedenkelijk kwaad.

Immers ook in die stroomingen der eeuw gaat het werk Gods, dat Hij in de wereld der menschen kinderen volvoert, zijn volinding tegemoet. Stilaan is er in dat werk Gods niet. Rusteloos als de wateren der rivier beweegt het zich voort naar den oceaen der volinding. En daarom is er gestadige ontwikkeling en verrijking van het leven. Wie daar buiten blijft staan, verarmt. In de nieuwe levensvormen, die God aldoor schept, moeten ook wij weten in te leven. Wie niet als een plant stoeit, maar als mensch leven wil, moet, voor zooveel de vormen aangaat, Da Costa zong het zoo naar waarheid, „kind van zijn tijd“ wezen.

Zie het maar aan Paulus. Hij kopieert Jesaja niet. Hij tracht niet David na te bootsen. Hij spreekt niet de taal van een Mozes. Al wat hij schrijft is gegoten in de vormen, gedachten en uitdrukkingen van de Joodsche, Grieksche en Romeinsche wereld van zijn tijd. Hij schreef voor zijn tijdgenooten, en daarom zóó dat zijn tijdgenooten hem konden verstaan.

Maar dat meegaan met zijn tijd wordt een bedenkelijk kwaad, zoo het neer komt op een meê-afdriften met den geest der eeuw, en zoo die geest der eeuw onder critiek aanvaard wordt.

Of wordt ons niet in de Schrift telkens weêr de plicht op het hart gebonden: „Be-proeft de geesten, d. i. de geesten die in de onderscheidene eeuwen opkomen, of ze uit God zijn.“

Bevindt ge van ja, volg dien geest dan in zijn machtig spoor. Maar indien niet, weersta dan dien geest, en laat uw hart, uw huis, uw geslacht er niet door aangestoken worden. Stel er dan den Geest die uit God is tegenover.

Fell gaan alzo beiden in de kerke Gods, zoowel de man, die om het verkeerde in den tijdgeest, hangen blijft in vormen, die niet meer van onzen tijd zijn, als die andere, die om met zijn tijd meê te doen, den geest die niet uit God is, onvoorzichtiglijk binnenlaat.

Dit nu is ook van toepassing op den prijs den we aan de heerlijkheid onzes Gods hebben toe te brengen.

Toen Paulus uit zijn gevangenis naar de toon zoo invloedrijke kerk van Ephese schreef, kwam hij er in zijn proloog tot die malen toe op terug, dat al het werk Gods aan zijn kerke, en aan de zielen in

Christus' kerke, doelde op één wit, en dat dit doelwit daarin bestond, dat wij zouden zijn tot prijs zijner heerlijkheid.

Eerst in het zesde vers, zeggende „dat God ons verordineert heeft tot aanneming tot kinderen, opdat wij zouden zijn tot prijs zijner heerlijkheid.“

Daarna in het twaalfde vers, ons aanneggende, dat ook wij „tot een erfdeel geworden zijn, opdat we zijn zouden tot prijs zijner heerlijkheid.“

En ten derden male in het veertiende vers, er in roemende dat wij „het onderpand van den Heiligen Geest ontvangen hadden tot prijs zijner heerlijkheid.“

De prijs van Gods heerlijkheid is voor den apostel derhalve geen bijzaak, maar het hoofddoel waarop het alles uit moet loopen en waarop het al moet gericht zijn.

Het is die prijs zijner heerlijkheid, dien God in zijn gezaligden en door zijn gezaligden zoekt.

God prijzen, God loven, den naam des Heeren groot maken, Gode psalmzingen, Gode eere geven, is dan ook het nimmer eindigend refrein, waar al de Schrift in rust. Het is het ééne, machtige Selah van Gods heilige Openbaring.

Doch juist hiertegen komt nu de geest der eeuw in verzet.

Religie... o, ze zij u heilig. Vroomheid... ze zal u ten sierraad zijn. Alleen maar, strikt noodig hebt ge ze niet. Die duizenden bij duizenden die zonder religie leven, zijn, mits ze brave burgers blijken, niets minder dan zij. Zeker, vroomheid geeft u rijker slag, maar is onder de vogelen des hemels de fazant niet vaak meer begeerd dan de leuwerik?

U wordt daarom aangezegd, dat ge uw religie voor uzelfen zult houden. Dat ge niet uit de takken zingen zult, maar in een spleet van den muur met uw vroomheid zult wegschillen.

Uw religie moet u een zaak van het hart, hoogstens van uw huis zijn, maar anders moet ge er niets van merken laten. Uw zang voor God uit de takken, zou anderz rust op den weg verstoren en hen hinderen op de markt van het leven.

Vroomheid is een sierraad, maar een sierraad dat, o, zoo mystiek moet wegschillen, en waar de wereld volop in roemen wil, mits ze er nooit iets van bespeurt.

Helaas, er zijn belijders van Jezus, die hierin halverwege meegaan.

Belijders kan men deze halfslachtigen zelfs ternaauwermond noemen. Belijden toch is niet voor Jezus uitkomen onder gelijkgezinden, maar voor den Naam des Heeren opkomen bij de wereld, bij den tegenstander, bij hem die Jezus verwerpt.

En dat juist schuwen deze Christenen. „Zwijgend prediken“ is hun wachtwoord. Een stille in den lande zijn, waarvan het getuigenis voor Jezus nooit is uitgegaan. Vroom in zijn hart, hoogstens vroom in zijn huis zijn, maar in de wereld verkeeren als een hond die nooit blaft.

Iets wat dan zóó wordt goedgepraat, dat het edelst getuigenis voor den Heiland niet in ons woord, maar in onzen wandel ligt, en dat, mits we eerlijk wandelen en vrede met alle menschen houden, en in lief te zijn onze hoogste eere stellen, deze „zwijgende prediking“ op één lijn staat met wat Paulus aan de vrouw van een heidenschen man aanraadt, dat ze stille zij, opdat hij zonder woord voor Jezus gewonnen worde.

Alles lijnrecht in strijd met de leer der Schrift, dat het geloof uit het gehoor is, en het gehoor uit de prediking van het

Woord Gods; in strijd met het testament van Jezus aan zijn apostelen, dat ze zijn getuigen, zijn rusteloze getuigen, de getuigen voor heel de wereld moesten zijn; en in strijd niet minder met dien hoogen toon die door al de psalmen klinkt: Looft den Heere, want onzen God psalmzingen is goed, de lof is betamelijk.

In strijd ook met het bloed onzer martelaren!

Trok het nooit uw aandacht, hoe pijnlijk gedurig in de Schrift de klacht der vromen weerklinkt, dat in het graf niemand den Heere kan loven?

Neem slechts dat slot van Psalm 115: „De dooden zullen den Heere niet prijzen, noch die in de stilte zijn nedergedaald; maar wij zullen den Heere loven, Hal-leluja!“

Niet de dooden, maar wij die nog leven, die nog de stem in onze keel hebben, en daarom nog loven kunnen.

Is hiermee nu gezegd, dat onze dooden geen inzicht in de heerlijkheid des Heeren hebben? Dat ze, mystiek, in hun verborgen geestelijk leven, geen opwelling kennen van aanbidding van Gods glorie?

Integendeel, in dit alles gaan ze ons zeer verre te boven. De sluier viel voor hen weg, en zij kennen wat in ons hart nooit is opgekomen. Ook leidt niets hen af. Ze zijn één tweelijdig, één aanbidding voor God en zijn Christus.

Maar één ding missen ze. Ze derven de lichamelijke openbaring. Ze kennen den geestelijken lof van God zoo als de engelen dien kennen. Maar ze zijn onmachtig om dien lof en prijs des Heeren in menscheental tot uiting te brengen. Dat keert voor hen eerst na de opstanding terug, en dan met een heerlijkheid zooals wij het op aarde nooit gekend hebben.

Zeg dus nooit, dat het voor den Heere onzen God hetzelfde is, of we alleen in de stilte van het hart, of wel dat met luider stemme lovend en getuigend prijs geven aan zijn heiligen Naam.

Een zang waar geen ziel achter zit, zoo als men vaak in de Oratorien hoort zingen, of ook een woord van prijs, waar geen hart zich in uitsprekt, gelijk ge dit van dorre rechtzinnigen soms pijnlijk hol u hoort tegenklinken, ja, dat is de zingende en sprekende onwaarheid, waarmee men het heilige ontheiligt. Dan duizendmaal beter de stille lof voor God in de ziel gehuisterd, dan de luidende schel van het holle metaal.

Maar toch dan eerst als de ziel de lippen welsprekend en de tong los maakt, dan eerst als het hart zich in de stemme des lofs ontledigt, en aan de innerlijke beweging van het gemoed zich het woord der aanbidding en het geklank des lofs zangt, is het menschelek tribuut van den lof en den prijs des Heeren volkomen.

In den beginne was het Woord. Door dat Woord zijn alle dingen geschapen zienlijk en onzienlijk. In het Woord genereert de Vader eeniglijk den Zoon van zijn welbehagen. En daarom is ook aan ons menschen, overmits we naar den Beelde Gods geschapen zijn, dat wonder woord, het woord dat psalmzingt en het woord dat getuigt, gegeven, om al de wonderen des Heeren te vertellen en zijn lof uit te spreken.

In het liefdeszaad schuilt de liele die straks uitkomt, maar dan pas als de knop eerst gezet, en dan als bloem ontloken is, wordt in dien geurende en blankwitte kelk de groetheid des Scheppers openbaar.

Zoo nu is in ons hart, in onze ziel, in ons ge-

moed het leven in kiem, en eerst als wat de ziel vervult naar buiten in het geklank des lofs uitgaat, ontplooit zich de lielekelk van ons innerlijk leven, en spreidt de pracht van zijn innerlijke heerlijkheid ten toon.

En daarom de prijs, de lof des Heeren, die in de stem des menschen uitgaat, is van allen lof de volinding, de volmaking van allen prijs, dien God van zijn schepsel zoekt.

Nu nog hebben de engelen het op ons vooruit, dat ze in hun geestelijk wezen zuiverlijk aanbidden, aanbidden met een volkomen beweging des geestes.

Dat derven Gods kinderen op aarde nog. Onzuiver is en blijft tot aan ons sterven de zuiverste drang der liefde die naar God uit ons binnenste opklimt. Ook onze gebeden roepen om verzoening, zullen ze bestaan kunnen voor den Heilige.

Die onzuiverheid nu valt met het sterven weg, als het lichaam der zonde door den dood wordt afgeschud, en daarin is de voorloopige heerlijkheid van Gods kinderen die van ons gingen, dat ze in de ziel nu heilig, in de ziel nu zuiver, bewegingen der aanbidding kennen, die door geen zonde meer zijn bevestigd.

Maar hoe hoog dit ook sta, het is nog het hoogste niet. En dat hoogste komt voor hen en voor ons eerst dan, als allen die in de graven zijn de stem van den Zoon van God zullen hooren, en zullen uitgaan, zoo ze in Jezus sterven, om nu niet enkel uit een zuivere ziel, maar ook met een stemme van volkomen zuiveren toon het heilig, heilig, heilig te zingen voor den Troon onzes Gods.

Officiële Berichten.

Gebod voor Ds. Wijers.

De „10 Deputaten voor de Zending“, met zekerheid vernomen hebbende, dat Ds. Wijers, beroepen predikant bij de Geref. kerk te Batavia, met zijn gezin derwaarts hoopt te vertrekken in de week van 15-22 October, e.k., hebben in hunne 3e vergadering op 4 en 5 Oct. te Amsterdam gehouden, besloten, de Gereformeerde kerken in Nederland vriendelijk uit te noodigen, in hare samenkomsten op 15 October, genoemden dienaar des Woords met de zijnen in het gemeenschappelijk gebed wel te willen gedenken.

Naamse Deputaten voornemen,
Ds. H. DIJKSTRA,
h. I. Præses.
Dr. J. HANJA,
h. I. 1e Scriba.

Buitenland.

Oostenrijk. De Evangelische bewe-

ging.
De Evangelische beweging in Oostenrijk is nog steeds in vollen gang. Het is alsof het Bohemische volk wrak nemen wil dat honne vaderen met geweld naar de mis werden gedreven. En het is ook alsof de Oostenrijksche regering opnieuw beproeven wil om de beweging als met geweld te onderdrukken. De socialistische geschriften die in de laatste jaren onder het volk verbreid werden, gaven nooit aanleiding dat men eenige maatregelen van overheidswege daartegen nam; zelfs liet men onzedelijke boeken ongehinderd verkoopen; maar nu men door middel van de pers de Evangelische beweging zoekt te bevorderen, nu neemt de Oostenrijksche regering daartegen maatregel op maatregel.

Onder den titel van *Los van Rome*, werd onlangs een nieuw blad dat te Weenen verschijnt, aangekondigd. Zij, die het blad bestelden, ontvingen hun geld terug met de opmerking: *Los van Rome* bestaat niet. De zaak was, dat het blad door de regering om zijn opruijende titel verboden was. De postier kreeg bevel den redacteur geen brieven met dit adres te bezorgen. Het blad is echter toch verschenen, maar onder den titel van *Volkswort*. Het blad stelt zich ten doel om de beweging die leidt tot een breken met Rome, zooveel mogelijk te bevorderen en te ondersteunen, door degelijke artikelen het Roomsche volk te onderwijzen en over den staat van zaken in verschillende streken mededeelingen te doen. Wellicht worden wel weder termen gevonden om het blad ook onder dit hoofd te verbieden.

Als een staalje hoe men van overheidswege tegen hen optreedt, die de schare zoeken te bewegen om met de Roomsche kerk te breken, diene het volgende. De predikant van Zauchtl, Alfred Janik, werd voor de rechtbank aangeklaagd, dat hij eenige jongelieden die belijdenis des geloofs hadden afgelegd, een boekje had ten geschenke gegeven, waarop de overheid van Tischein beslag gelegd had. De advocaat van den predikant betoogde dat reeds 30 jaren lang het gemeenreemde boekje aan jongelieden die belijdenis des geloofs aflegden, was geschonken, zonder dat ooit iemand daarop aanmerking had gemaakt, zoodat de uitdeeler niet kon aannemen dat na 30 langen tijd te hebben bestaan, het nog kon geconfiscieerd worden. Tot eere van het gerechtshof moet gezegd dat de predikant werd vrijgesproken omdat het hof aannam dat deze niet met boos opzet gehandeld had. Het openbaar ministerie heeft echter in dit vonnis niet berust.

En nu het een en ander over den voortgang der beweging. Den 13den Augustus had een samenkost tot Kommaton plaats. Daarbij nam ook een geweten Roomsche het woord om de menschen te vermanen de Godsdienstoefeningen der Evangelischen bij te wonen. Bij het einde der samenkomst verklaarden zich 120 personen bereid om met Rome te breken.

Uit Stiermarken deelt men mede, dat de beweging als zou de Evangelische beweging van zuiver nationalen of staatkundigen aard zijn, niet opgaat. Immers negentien van de bevolking had reeds met Rome feitelijk gebroken en er was maar een zachte stoet noodig om hen formeel met Rome te doen breken. De gedachte dat Stiermarken eenmaal de reformatie aannam, doch met geweld weder Roomsche gemaakt is, maakt ook de menschen van Rome afkeerig. Echter kan niet ontkend, dat de beweging ontstaan is, doordat de Roomsche geestelijkheid met slaven hand in hand gingen en daardoor alle Duitsche elementen tegen zich in het harnas joegen. Ook blijkt het, dat door verbreiding van den bijbel hier en daar iets is uitgewerkt. De vijandschap, die men van god Roomsche zijde openbaart jegens hen die Rome vaarwel zeiden, is groot. De lieden die overgingen, worden in de Roomsche kerkelijke bla-den met smaad overloden, men zoekt hen ook finantieel te benadelzen enz. In één woord de gewone middelen tot onderdrukking eener geestelijke beweging worden ook in Oostenrijk aangewend. Jammer dat de regering hierin ook de hand heeft. Het gebeurde dat gedarmes des morgens tusschen 4 en 5 ure huiszoekingen gingen doen bij menschen, die door de Roomsche geestelijken als veracht waren aangewezen, om te weten of ook verboden Evangelische schriften door hen verborgen werden gehouden. Wij houden het er voor, dat de politie wel in deze beweging gemengd is, maar meenen toch ook dat de beweging, als zou men in Oostenrijk enkel door staatkundige overwegingen er toe gekomen zijn met Rome te breken, niet kan volgehouden worden. Er is in deze beweging een geestelijk element, en wij wenschen van harte, nog eenmaal duidelijk te mogen zien, dat dit den boventoon heeft.

Engeland. Resultat van den aartsbis-

schoop van Canterbury.
Onlangs heeft de aartsbisschop van Canterbury, de premier van de Anglicaansche kerk,

nam. Gedurende de geheele oefening was hij zeer oplettend en tegelijk verbaasd, als er een of ander punt werd aangevoerd, dat met zijn religie in tegenspraak was, en twee of driemaal riep hij duidelijk uit: „Daar is geen God behalve Allah“ een uitdrukking, die dikwijls gebruikt wordt als tooverspreuk, om te beletten, dat men onder den invloed komt van de verkondiging van Christus als den Zoon Gods. Doch voor dat de dienst afge-loopen was, scheen hij geheel vervuld te zijn met het gesprokene. En toen hij den dokter in de kamer kwam, zeide hij: „De Bijbel, waaruit gij ons voorgelezen hebt, is zeker niet de Bijbel die in Mohammeds tijd gebruikt werd, want als die Christus voorgesteld had, zoo als gij Hem in uwe toespraak hebt getoetend als het eeuwige Woord en den eeuwigen Zoon, onwettend met den Vader, zou hij den Christus niet zoo veroordeeld hebben als hij dat gedaan heeft. Men verzekeert hem, dat het dezelfde was, maar dat menschelijke overlevering de Christelijke waarheid zoowel in Mohammeds als in onze dagen bedorven had. Hij vroeg om eenen bijbel, ten einde dien voor rijkelven nauwgezet te lezen. Hij ontving er een en bestudeerde Gods Woord van dat oogenblik af vlijtig. In het hospital, dat altijd het vruchtbaarste arbeidsveld voor de medische zending is, is veel kostbaar zaad geplant en niet weinig vrucht ingezameld. De patiënten worden allen zoo vriendelijk mogelijk behandeld en ontvangen geregeld onderwijs in de waarheid, zoodat niemand het hospital verlaat zonder eenige kennis van de grondwaarheden des Evangelies.

DE GAAY FORTMAN.

De Medische Zending.

IV.

Op zijn reis van Bokhara naar huis toog Dr. Wolff door Damascus, waar hij Dr. Thompson, den missionerende arts van de Syrische Vereeniging voor Medische Zending ontmoette en met diens arbeid kennis maakte. In zijn verhaal van zijn reizen gewaagt hij, hoe het Thompson gelukte, de achting der dwepzieke Mohammedaansche bevolking te winnen. „Ik ben ten volle overtuigd“, zegt hij, „dat onberekenbaar veel nut in het oosten is gesticht door den missionerende arts, Dr. Thompson, want ik heb niet alleen van Europeanen, maar ook van Arabieren en Turken vernomen, hoe ijverig en met welken goeden inslag hij te Damascus arbeidt. Ik ben zeker, dat missionerende artsen den voortgang des Christendoms krachtig zouden bevorderen.“

No eenige jaren te Damascus te hebben gearbeid, werd Dr. Thompson naar Antiochië verplaatst. Kort na zijne vertrekking aldaar, schreef hij: „Terstond bij mijne aankomst werd mijne hulp ingeroepen. Vooruit was ik bekend bij de voornaamste Turksche families te dezer plaats; en ofschoon Antiochië een der machtigste politieke van Mohammedaansche dwepacht en Joodsche koppigheid geacht wordt te zijn, mag ik toch, met dank

aan God verklaren, dat ik nooit ergens geweest ben, waar allen mij met meer vriendelijkheid verwelkomd hebben dan daar. Het gebeurt mij dikwijls, dat ik op straat door menschen van allerlei stand aangesproken wordt met de vraag hun de pols te voelen en raad te geven omtrent een of ander kwaalje. Dat wijst op eenen hartelijken omgang. Mevrouw Thompson wordt in de harens der Turken genoodigd en mag ongehinderd door de bazars wandelen, hoewel het een nieuwheid is voor de menschen, een Europeesche dame daar te zien.

Het succes van den arbeid van Dr. Varton te Nazareth is een treffend bewijs van de groote betekenis dezes werks in een Mohammedaansche plaats. Van de 175 patiënten, die gedurende één jaar in 't hospital behandeld werden, waren 116 Minzelmannen, 29 Grieken, 20 Roomschen en één Druse. De gemiddelde tijd, dien elke patient in 't hospital bleef, was 29 dagen en gedurende dien tijd kreeg elk hunner dagelijks onderwijs in de Christelijke religie. Gedurende denzelfden tijd kwamen ruim 600 patiënten aan de polikliniek om geneeskundige hulp vragen. Van deelen was de verhouding van Minzelmannen, Grieken, Roomschen en Protestanten bijna dezelfde als die in het hospital. Eenige mededeelingen van hetgeen binnen- en buitenshuis voorviel, mogen voldoende zijn, om het belang van dezen medischen arbeid te leeren kennen.

Op zekeren dag waren er in de wachtkamer ongeveer een half dozijn Bedouinen, echte kinderen der woestijn, aanwezig. Zij waren gekomen om raad en medicijnen. Ofschoon zij niet begrepen, waarom zooveel in de kamer zoo stil zaten, of, indien zij iets met hunne buren te be-

spreeken hadden, d't fluitend deelen, beproefden zij zich toch even kalm te gedragen als de anderen. Nog meer waren zij verbaasd, toen de dokter binnenkwam en een boek opende, daaruit las en toen de aanwezigen aansprak. Zij zagen er uit, of ze zeggen wilden: „Wij zijn hier zeker niet terecht voor geneesmiddelen“, en als zij het hadden kunnen doen, zouden zij zeker zijn opgestaan en weggegaan. Maar nu konden zij niet weg, daar zij midden onder de patienten zaten. Langzamerhand werden zij kalmer, luisterden aandachtig toe en senen wel iets van de toespraak te begrijpen. De dokter sprak over den ernst van den oorleedag en wees op de noodzakelijkheid zich voor dien grooten dag voor te bereiden. Een der Bedouinen de oudste, zich omtrekkende zijde tot zijne medgezellen: „Als die tijd komt, bestijgt ik mijn witte merrie en rijd weg naar de woestijn.“ Deze opmerking wekte de lachlust der anderen op. Maar een oude Sheik stond op, berispte hen en wees hen op den ernst van het onderwerp. Kort slechts had het oponthoud geduurd. De dokter zette zijne toespraak voort en verzekerde den Bedouinen als den anderen, dat niemand op eenigerlei wijze kan ontkomen aan het oordeel, maar dat zij niet behoeften te vrezen voor dien dag, wanneer zij slechts opzagen tot het Lam, dat „de zonde der wereld“ wegneemt.

Bij eene andere gelegenheid, juist toen de dokter de korte oefening zou beginnen, kwam een delftig Mohammedaansch hoofd met een zestal volgelingen binnen. Er ontstond een kleine opschudding onder de patienten en hunne vrienden, doch slechts om voor den voormanen bezoeker de beste plaats in te ruimen, welke hij ook aan

... 200 from